

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/187879,Wlodzimierz-Suleja-1943-Rok-niepomyślnych-znakow.html>
26.02.2026, 23:59

Włodzimierz Suleja: 1943. Rok niepomyślnych znaków

Społeczeństwo polskie nie miało złudzeń, że Niemcy zdolni są do popełnienia najpotworniejszych zbrodni. Z nadzieją, ale i obawą oczekiwano więc końca okupacji. Obawy potęgował zaś fakt, iż wyzwolenie nadejść miało ze wschodu, Armia Czerwona bowiem, po zwycięstwie stalingradzkim, zaczynała przejmować inicjatywę strategiczną.

[Okupacja niemiecka](#) [Polskie Państwo Podziemne](#) [Stosunki międzynarodowe](#) [Władysław Sikorski](#) [ZSRS](#)

30.06

Rok 1943, obok tragedii obejmujących wielkie zbiorowości, obfitował również we wstrząsy, które, aczkolwiek jednostkowe, rzutowały w niezwykle silny sposób na sytuację panującą w kraju. Pierwszy cios, niespodziewany, zadało Gestapo. W ostatni dzień czerwca 1943 r. aresztowany został gen. Rowecki „Grot”.

Cios dla Polski Podziemnej

Pośpiesznie przygotowywany plan odbicia więźnia nie powiódł się. Twórca armii podziemnej, po kilkugodzinnym pobycie na al. Szucha, wywieziony został do Berlina, a potem osadzony w obozie w Sachsenhausen, gdzie – najprawdopodobniej w czasie powstania warszawskiego – został zamordowany. W rok później człowiek, który wydał komendanta AK, został powieszony z wyroku podziemnego sądu. Jego współników sądy PRL-owskie potraktowały pobłażliwie, a orzeczoną kilkuletnią karę złagodziła amnestia.

Aresztowanie „Grot” wstrząsnęło w pierwszym rzędzie strukturami państwa podziemnego. Cios drugi, który spadł w kilka dni później, wpędził w głęboką depresję całe społeczeństwo. 4 lipca, w drodze powrotnej z podróży inspekcyjnej na Bliskim Wschodzie, zginął w katastrofie lotniczej tuż po opuszczeniu Gibraltaru gen. Sikorski. Śmierć premiera, a zarazem Naczelnego Wodza, po dziś dzień niewyjaśniona, obrosła czarną legendą (jedynym, który się uratował, był czeski pilot), w widoczny sposób wpłynęła na obniżenie się szans na pozytywne rozstrzygnięcie sprawy polskiej na arenie międzynarodowej. Zapewne i samego Sikorskiego, zwłaszcza po zerwaniu przez Kreml stosunków dyplomatycznych z Rządem RP, sytuacja zaczęła przerastać. Niemniej jednak pozycji, jaką w gronie aliantów sobie wypracował, nie był w stanie osiągnąć którykolwiek z jego następców.

Nowy premier w Londynie

Fotel premiera zajął po Sikorskim Stanisław Mikołajczyk, reprezentant ludowców. W obrębie rządu nie nastąpiły zbyt istotne zmiany, natomiast na stanowisko Naczelnego Wodza prezydent Raczkiewicz zdołał przeforsować gen. Kazimierza Sosnkowskiego. W kraju miejsce „Grot” zajął, awansowany na generała, Tadeusz Komorowski „Bór”, wspomagany przez generałów: Tadeusza Pełczyńskiego i, od maja 1944 r., Leopolda Okulickiego „Niedźwiadka”.

[Czytaj więcej artykuł Włodzimierza Sulei 1943. Rok niepomyślnych znaków na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

General Stefan Rowecki „Grot”